

Gemeente Oldenzaal

STADSVISIE 2025

Eigenheid, stedelijke ambitie en oog voor mensen

STADSVISIE 2025

Gemeente Oldenzaal

Hoofdstuk 1: Inleiding en verantwoording	4
Hoofdstuk 2: Oldenzaal in 2008	6
Hoofdstuk 3: Visie in zes ambities	8
Hoofdstuk 4: Oldenzaal, binnenstad met sfeer	12
Hoofdstuk 5: Bedrijvigheid, succes van heden en toekomst	14
Hoofdstuk 6: Oldenzaal, de glimlach van Landgoed Twente	16
Hoofdstuk 7: Oldenzaal, waar je graag woont en leeft	18
De stad waar je graag leeft	18
De stad waar je graag woont	20
De stad waar je gemakkelijk komt	22
Hoofdstuk 8: Verbinden en samenwerken, sleutel tot succes	26
Hoofdstuk 9: Oldenzaal, behoud van inwonertal voor behoud van voorzieningen	28
Hoofdstuk 10: Hoe nu verder?	30

Hoofdstuk 1: Inleiding en verantwoording

De totstandkoming van de Stadsvisie

Het gemeentebestuur van Oldenzaal heeft een Stadsvisie opgesteld. Er was behoefte aan een inspirerend punt aan de horizon, dat richting geeft aan huidige en toekomstige beleidsprocessen. Een document dat een afwegingskader vormt en daarmee de verbinding is tussen allerlei op het oog los van elkaar staande ontwikkelingen. Een document dat aangeeft wat Oldenzaal in 2025 wil zijn en wil betekenen voor haar inwoners en de regio.

Aan de Stadsvisie is gewerkt vanaf december 2007. In het proces van de totstandkoming is gekozen voor een driedeling:

In de proloog heeft de gemeenteraad het plan van aanpak vastgesteld. In een aantal interne bijeenkomsten met collegeleden en ambtenaren is een stuk voorbereid, aangeduid als Proatstuk. Hierin zijn discussiepunten verwoord en toegelicht. Dit stuk is tot stand gekomen met een begeleidingscommissie uit de gemeenteraad (fractievoorzitters of hun plaatsvervangers).

Het Proatstuk vormde de basis voor de dialoog. In deze dialoog is op verschillende manieren met de Oldenzaalse bevolking gesproken over de toekomst van de stad. Bijvoorbeeld door ronde tafelgesprekken met afgevaardigden uit het maatschappelijk middenveld en door huiskamergesprekken, waarbij onder begeleiding van raadsleden in huiskamers met de bevolking gesproken is. Verder door bijeenkomsten met raadsleden, door raadpleging van het internet-panel waarbij 767 inwoners hun mening hebben gegeven, door individuele inspraakreacties en door een kleine 300 leerlingen van TCC Lyceumstraat, die op initiatief van de school in opstelvorm hebben nagedacht over hun eigen toekomst in 2025.

Afsluitend heeft in de epiloog de besluitvorming plaatsgevonden. De definitieve Stadsvisie is in het politiek forum en de gemeenteraad besproken. De Stadsvisie is op 9 oktober 2008 door de raad vastgesteld.

Wat kenmerkt een Stadsvisie?

Een Stadsvisie moet kernachtig zijn. Dat wordt niet bereikt als de honderden pagina's beleidsplannen, die er al zijn, daar in samengevat worden. Dat wordt ook niet bereikt als er alles in wordt verwoord wat in de bovengenoemde dialoogfase gezegd is, ook al waren die discussies zonder uitzondering inspirerend en toonden de deelnemers een grote betrokkenheid. Deze Stadsvisie haalt daar de hoofdlijnen en de onderliggende betekenissen uit. Alles wordt gevangen in beelden, doelen en richtingen van een eenduidig abstractieniveau. Anders gezegd: de Stadsvisie brengt deze kijk op de toekomst, zonder geconcretiseerde voorstellen en plannen, samen met ontwikkelingen die op Oldenzaal af komen. Een Stadsvisie maakt alles niet anders of nieuw. Wat goed is moet blijven of bij voorkeur verbeterd worden. Wat niet goed (meer) is heeft in ieder geval aanpassing of verbetering.

Zo is de Stadsvisie, zoals het woord impliceert, eerder visionair van karakter en een inspiratiebron dan een concreet spoorboekje naar de toekomst, ook al ontbreken de globale aanzetten voor beleidsontwikkeling en beleidsaanpassing niet.

Hoe gaat het nu?

In algemene zin kan men stellen dat het relatief goed gaat in Oldenzaal. Het is er plezierig wonen en leven. Er is sprake van een goed voorzieningenniveau op het gebied van onderwijs, sport en cultuur. De binnenstad heeft sfeer en mensen verblijven er graag. De bloeiende economie groeit sterker dan elders in Twente. Het gemiddelde inkomen is goed, evenals de arbeidsparticipatie. Er is relatief weinig armoede, weinig werkloosheid en weinig criminaliteit. Het milieu is een stedelijk milieu en tegelijk is de menselijke maat en schaal zichtbaar. Er is een sterke sociale infrastructuur met veel verenigingen en vrijwilligers. De inwoners geven aan tevreden te zijn. De sfeer is ontspannen: Oldenzaal, de glimlach van Twente.

Wanneer wij dit willen behouden, dan mogen we niet zelfgenoegzaam achterover leunen. Alleen door een alerte houding, een open oog voor toekomstige ontwikkelingen en adequaat en zelfverzekerd inspelen op die ontwikkelingen kunnen wij de kwaliteiten van nu behouden in de vormen van later. Niet voor niets luidt het spreekwoord; stilstand is achteruitgang. Mede om die reden is deze Stadsvisie opgesteld.

Oldenzaal getypeerd in 2008

In alle gesprekken is aan de deelnemers gevraagd wat men de zwakke en sterke kanten van Oldenzaal vindt en wat de kansen en de bedreigingen zijn. Samengevat levert dit het volgende beeld op:

Sterk	Zwak
<ul style="list-style-type: none">Sociale infrastructuurGezelligheid/ bourgondisch karakterDe kracht is aanwezig, wel laten zienCompacte stadSt. Plechelmus-basiliek als beeldmerkLigging in Nationaal LandschapStedelijkheid op maatGeen grootstedelijke problematiekBedrijvigheidGoede onderwijs- en sportvoorzieningen	<ul style="list-style-type: none">Woningmarkt voor jongerenVerschraling van de binnenstadUniforme profileringHistorisch erfgoed nauwelijks zichtbaarWeinig aanbod verblijfsaccommodatiesWe kiezen nietTeruglopende bereikbaarheidWe zijn naar binnen gekeerdEntrees van de stadOpenbaar groen in de stad
Kansen	Bedreigingen
<ul style="list-style-type: none">Informeel karakterNoaberschapGroot worden door klein te blijvenLigging van de stadEen goede mix van leven, wonen, werkenBehouden van kwaliteit en vitaliteitRegionale promotieVan overheid naar tussenheidOldenzaals ondernemerschapSchakel tussen Netwerkstad en Noord Oost-Twente	<ul style="list-style-type: none">Wat goed is kun je verliezenDemografische ontwikkelingen (vergrijzing)Jongere trekt weg uit de stad (ontgroening)Draagvlak voor voorzieningen'Gemiddeld' is hier de normZorg dat Oldenzaal haar nestgeur houdtProcessen worden steeds gecompliceerderSchaalvergrotingAfnemende interesse in vrijwilligerswerkKans op verliezen arbeidspotentieel

Hoofdstuk 3: **Visie in zes ambities**

Kijken wij naar de sterke punten van Oldenzaal en betrekken wij daarbij wat steeds de rode draad in alle gesprekken was, dan komt het volgende streefbeeld naar voren voor Oldenzaal. Deze is geformuleerd in zes ambities. Deze zijn niet allemaal van dezelfde orde, maar vullen elkaar wel aan. De eerste drie zijn sterk economisch getint en van grote betekenis voor onze externe positionering. Deze dragen ook bij aan de kwaliteit van wonen en leven, omdat er meer welvaart is als er meer verdiend wordt. Een goed woon- en leefklimaat, met een sterke sociale infrastructuur, is een belangrijke vestigingsvoorwaarde voor bedrijven. Dit trekt bovendien nieuwe inwoners aan, wat weer een gunstige factor is voor economische ontwikkeling. De laatste drie ambities geven aan dat we de leefbaarheid en de woonkwaliteit in Oldenzaal hoog willen houden. Het geeft eveneens aan hoe we dit, in dialoog met de eigen bevolking en de omgeving, willen realiseren. Het is de combinatie van deze zes ambities die uniek is en Oldenzaal onderscheidt van andere plaatsen.

Oldenzaal, binnenstad met sfeer

De binnenstad zal straks, nog meer dan nu, de sfeermaker van Oldenzaal zijn. Het centrum is niet alleen aantrekkelijk voor de eigen inwoners, maar ook voor grote aantallen bezoekers vanuit de regio. Een gevarieerd winkelbestand, met meer speciaalzaken dan elders, maakt de binnenstad tot de plek waar men graag verblijft. Ook het historische karakter dat nog beter tot uitdrukking kan worden gebracht (bijvoorbeeld in het stratenpatroon, de stadstuinen, de musea, de basiliek) en een daarbij goed aansluitende horeca, dragen daar aan bij. Met haar bijzondere binnenstad voegt Oldenzaal bovendien een waardevol element toe aan het stedelijk klimaat in Twente.

Bedrijvigheid, succes van heden en toekomst

De economie heeft in de eerste acht jaar van de 21e eeuw een sterke ontwikkeling doorgemaakt met groeipercentages die ver uitkomen

Hoofdstuk 3: Visie in zes ambities

boven de cijfers van Twente, Overijssel en Nederland. Naar de mening van velen is dit een gevolg van de gunstige ligging aan de A1, het ondernemersklimaat in Oldenzaal en de arbeidsmoraal onder de bevolking. Deze factoren moeten voor de toekomst behouden worden, zij het dat er een nadere analyse nodig is van de economische ontwikkeling, met als doel de mogelijkheden ten volle te kunnen benutten. Oldenzaal neemt hiermee haar verantwoordelijkheid binnen het economisch beleid van de regio, zoals geduid in de Innovatieroute Twente.

Oldenzaal, de glimlach van Landgoed Twente

Het toerisme kan, meer nog dan nu, een belangrijke economische factor worden voor Oldenzaal. Het palet aan potenties is aanwezig, door de ligging aan de oostzijde tegen het gewaardeerde Twentse stuwwallenlandschap en het recreatiepark Het Hulsbeek aan de westzijde. Daar tussen ligt onze binnenstad met de St. Plechelmusbasiliek als uniek middelpunt. Deze verschillende facetten kunnen nog verder uitgebouwd en uitgebreid worden met nieuwe unieke elementen, zodat het imago van de 'glimlach' voor iedereen duidelijk herkenbaar is. Oldenzaal kiest niet voor een solitaire positie, maar vult haar plek in binnen de ontwikkeling en promotie van het Landgoed Twente.

Oldenzaal, waar je graag woont en leeft

Het is bekend dat de kwaliteit van het woon- en leefklimaat anno 2008 hoog is in Oldenzaal. Om dit voor onze inwoners te behouden is er verandering en vernieuwing nodig. Demografische ontwikkelingen, individualisering, vereenzaming, veranderende woonwensen, een verouderende woningvoorraad, in kwaliteit teruglopende woonwijken, toenemende automobiliteit en daarmee verkeersbelasting, andere maatschappelijke waarden en normen, veranderende gezinssamenstelling; het zijn zomaar een aantal ontwikkelingen waar een gemeentebestuur proactief mee om moet gaan en goed op moet inspelen om de huidige kwaliteit te kunnen handhaven. Dit vraagt investeringen in zowel de sociale als de fysieke infrastructuur.

Verbinden en samenwerken, sleutel tot succes

Ook al is het verbinden en samenwerken voor de gemeente meer

een rol- of procesdoelstelling dan een inhoudelijke doelstelling; in bijna alle gesprekken is het belang ervan benadrukt. Samenwerken en verbinden is belangrijk op alle niveaus.

Op regionale schaal gaat het zowel om samenwerking binnen Noordoost Twente als binnen Netwerkstad Twente. Een keuze tussen deze twee is niet aan de orde. De ligging en de positie van Oldenzaal houdt in beide verbanden een logische rol in. Over en weer ontstaat hierdoor een toegevoegde waarde.

Vervolgens is er het verbinden op lokale schaal. De gemeente houdt natuurlijk haar verordende rol en haar rol als "wetshandhaver" maar zal veel meer in een horizontale verhouding met zowel marktorganisaties als maatschappelijke organisaties moeten samenwerken om haar doelen te bereiken. Waar de gemeente zelf geen partij is, daar kan zij waarde toevoegen door organisaties bijeen te brengen om zo meer maatschappelijke effectiviteit te bereiken. We zeggen dan wel: minder overheid en meer 'tussenheid'.

Last but not least is er het buurtniveau: Het is de rol van de gemeente om burgers meer voor elkaar te laten betekenen. Het laten functioneren van de 'civil society' - een begrip geïntroduceerd in de Wmo, dat refereert aan zowel meer zelfredzaamheid van burgers als aan een beroep op burgers om elkaar te helpen - vraagt impulsen van de gemeente en van maatschappelijke organisaties. Men kan hierbij denken aan nieuwe vormen van noaberschap.

Oldenzaal, behoud van inwonertal voor behoud van voorzieningen

Deze ambitie vraagt meer energie dan klinkt uit de verwoording ervan, omdat de huidige bevolkingsprognoses aangeven dat het aantal inwoners van Oldenzaal na 2025 af zal nemen tot ongeveer 30.300 in het jaar 2030. Er moet in de komende periode dus een zekere groeiambitie zijn om in de jaren na 2025 boven de 31.000 te blijven. Een terugloop van de bevolking is niet wenselijk, in verband met behoud van het draagvlak onder het voorzieningenniveau. Op grond van de demografische ontwikkelingen neemt met name de groep van 20-64 jaar af met 15%. Dit is juist de groep die de economische ontwikkeling op gang moet houden en bijdraagt aan de instandhouding van een sterke sociale infrastructuur. De verwachting is dat de sfeer van Oldenzaal, in combinatie met een aantrekkelijk woonmilieu en het goede economische klimaat, het mogelijk maakt om deze ambitie waar te maken.

In de volgende hoofdstukken worden de bovenstaande ambities verder uitgewerkt.

Hoofdstuk 4: Oldenzaal, binnenstad met sfeer

De Oldenzaalse binnenstad is de kern van de stad. De binnenstad kenmerkt zich door een aantal unieke elementen, zoals de kleinschaligheid, sfeer en compactheid. Deze vormen samen de identiteit, welke Oldenzaal bijzonder maakt en onderscheidt van de andere steden in Twente. Met deze identiteit kan Oldenzaal zich profileren en herkenbaar maken.

Het is belangrijk om de binnenstad vitaal te houden. De vitaliteit wordt veroorzaakt door een mix van functies: (cultuur-)historie, winkels, horeca en wonen. Juist in deze mix kan de kracht liggen van de binnenstad in 2025. Daarom moeten een aantal potenties, die in de basis reeds aanwezig zijn, benut worden. Daar kunnen natuurlijk onderdelen aan toegevoegd worden, zodat onze identiteit versterkt wordt.

Voor de (cultuur-)historie is het van belang dat behouden blijft wat er is en hetgeen verloren is gegaan eventueel wordt hersteld. De St. Plechelmus-basiliek kan hier een belangrijke rol in spelen. Dat kan als beeldmerk zijn, maar ook als herkenbare ruimte waar de geschiedenis voor iedereen toegankelijk en zichtbaar wordt gemaakt. Ook de musea Het Palthehuis en De Pelgrim, eventueel uitgebreid met aanvullende museale functies, kunnen een versterkende attractieve rol spelen.

Ook in de openbare ruimte kan de cultuurhistorie zichtbaar gemaakt worden. Het historische stratenpatroon en de verschillende pleinen zijn voor een groot deel nog aanwezig. Het park op de stadswallen is nagenoeg onbebouwd. Deze elementen kunnen meer effect krijgen door er belevingswaarde aan toe te voegen. Dit kan met groenvoorzieningen of herbestrating, het weghalen van 'blik' op het maaiveld en door een routing of toelichting op bepaalde plekken.

Het winkelbestand van Oldenzaal is op dit moment een grote trekker. De overdekte winkelcentra en de aanwezigheid van veel speciaalzaken worden door bezoekers sterk gewaardeerd. Daarbij mag niet uit het oog worden verloren dat er een aantal recente ontwikkelingen zijn, die vragen om actie. Winkelcentrum In den Vijfhoek heeft aantrekkelijkheid verloren; een aantal winkelstraten kent een zekere mate van leegstand en de opkomst van grootschalige weidewinkels vormt een bedreiging voor de detailhandel in het centrum. Met de opkomst van de internetwinkels komt de detailhandel wellicht verder onder druk te staan. De veronderstelling is dat het funshoppen altijd zal blijven. Oldenzaal moet daarom de mogelijkheid tot vestiging van speciaalzaken randvoorwaardelijk mogelijk blijven maken in de binnenstad.

Naast het winkelbestand vormt de horeca een trekker voor Oldenzaal. Op dit moment is dat het sterkst merkbaar tijdens de uitgaansmomenten op de vrijdag- en zaterdagavond. Op andere momenten zijn er nauwelijks mogelijkheden voor het winkelend publiek of de dagtoerist om horecagelegenheden te bezoeken. De achtererven aan de Monnikstraat kunnen in dit opzicht een belangrijke impuls bieden. Hier kan een ontwikkeling plaatsvinden, waarbij de combinatie van (cultuur)historie en horeca een aantrekkelijke werking bewerkstelligt, zowel voor Oldenzalers als voor bezoekers.

Er is meer vraag naar wonen in de binnenstad, zowel van jeugdigen en ouderen als van gezinnen. Bij herstructurering van delen van de binnenstad kan deze functie meer en meer worden toegepast. Binnen de bestaande bebouwing kan onderzocht worden of er mogelijkheden zijn voor uitbreiding van woonmogelijkheden, bijvoorbeeld voor het wonen boven winkels. Dit zal de leefbaarheid van de binnenstad bevorderen.

Bereikbaarheid is een belangrijke randvoorwaarde voor het goed functioneren van de binnenstad. Oldenzaal is op dit moment goed bereikbaar. Desondanks is er zeker ruimte voor verbetering. Voor de eigen bevolking is de bereikbaarheid per fiets/te voet van belang, evenals de bereikbaarheid per auto. Voor bezoekers is de bereikbaarheid per auto het belangrijkste. Er zal voldoende parkeergelegenheid moeten blijven en deze zal ook goed vindbaar moeten zijn. Bij toekomstige ontwikkelingen zal onderzocht moeten worden of ondergrondse dan wel bovengrondse parkeergarages voor het merendeel in de parkeerbehoefte kunnen voorzien. Van belang is hierbij dat Oldenzaal haar concurrentiepositie niet verliest ten opzichte van omliggende steden en dorpen. Met een keuze voor ondergronds parkeren zal op maaiveldniveau meer ruimte beschikbaar komen voor andere functies, zoals het herstel van het park op de stadswallen.

OLDENZAAL

Hoofdstuk 5: **Bedrijvigheid, succes van heden en toekomst**

Oldenzaal is succesvol op het gebied van bedrijvigheid met een netto participatiegraad van 67%. Dat is 5% hoger dan het gemiddelde in Twente. Het aantal arbeidsplaatsen is in de periode 2002-2007 met ruim 3.000 toegenomen tot 19.350. Ook hier is de Oldenzaalse score beter dan die van Twente of Overijssel. Oldenzaal kent een groei van 18,8% tegenover bijvoorbeeld Enschede -2,5%, Hengelo 2,3% en Dinkelland 4,9%. Enerzijds is dit te danken aan de gunstige ligging. Anderzijds worden het ondernemersklimaat en de Oldenzaalse arbeidsmoraal veelvuldig als reden genoemd. Het sociaal-economisch succes van de stad is voor een belangrijk deel toe te schrijven aan intensieve contacten en goed functionerende netwerken. Het attent zijn op kansen en ontwikkelingen mag in de toekomst daarom niet verloren gaan.

De gemeente heeft jarenlang ingezet op ontwikkeling, waarbij bewust gekozen is voor een economische diversiteit, een mix van grote en kleine bedrijven, goed luisteren en voor het faciliteren van (plaatselijke) bedrijven. Naast kennisindustrie en innovatieve bedrijven is er voldoende ruimte voor de traditionele bedrijvigheid. De gemeente is zich ervan bewust dat op plaatsen waar directe invloed op de economische ontwikkeling ontbreekt, zij zich in hoofdzaak moet richten op het creëren van optimale randvoorwaarden die het voor bedrijven aantrekkelijk maken om zich in Oldenzaal te vestigen.

Een belangrijk aspect hierbij is de werkgelegenheid en het terugdringen van werkloosheid. Oldenzaal heeft de afgelopen jaren een relatief positieve ontwikkeling doorgemaakt op dit gebied. De werkgelegenheid groeit harder dan elders in Twente, Overijssel of Nederland. Deze werkgelegenheid is vooral ten goede gekomen aan de eigen inwoners, waarbij vooral de industrie en dienstverlening groeisectoren zijn. Van werkloosheid en uitkeringsafhankelijkheid is met name sprake onder lager opgeleiden, ondanks de prominente aanwezigheid van de maakindustrie in Oldenzaal. Met de gedachte in het achterhoofd dat het 'hoogste goed van participatie arbeid is', zal de inzet blijvend gericht zijn op bemiddeling tussen werkgevers en werkzoekenden. Dit kan versterkt worden met het aantrekken van bedrijven die voor deze doelgroep werkgelegenheid bieden. Op plaatsen waar het onderwijs niet goed genoeg aansluit bij de vragen vanuit het bedrijfsleven, is blijvende inzet nodig om onderwijs en bedrijven met elkaar in contact te brengen, met als doel de aansluiting te verbeteren.

De economische ontwikkeling van Oldenzaal staat niet op zichzelf. Deze maakt deel uit van het economisch perspectief van de regio en de omliggende gemeenten. Het is daarom van belang deel te nemen in de samenwerkingsverbanden op regionaal niveau. Binnen het stedelijk netwerk zal aanvullend op elkaar, niet in concurrentie met elkaar, moeten worden gewerkt. Het is voor de regio van belang zich als totaal te profileren en daarmee bedrijven (en werkgelegenheid) aan te trekken.

Er zijn in de afgelopen jaren reeds veel hectaren bedrijventerreinen uitgegeven. De vraag blijft echter onverminderd groot. Oldenzaal wil de randvoorwaarden creëren om deze succesvolle economische ontwikkeling van de afgelopen periode voort te laten duren. Het is mogelijk dat de consequentie hiervan is dat Oldenzaal op enig moment (en dat zou wel eens vóór 2025 kunnen zijn) geen bedrijventerrein meer beschikbaar heeft. Wij zullen tijdig het overleg met de regio openen om mogelijke oplossingen voor dit vraagstuk te bespreken. Bijvoorbeeld met de gemeenten Hengelo en Dinkelland, in verband met de ligging van deze gemeenten aan de (voor Oldenzaal westelijke) A-1 zone. Dit laat onverlet dat Oldenzaal naar vermogen zal inzetten op revitalisering en herstructurering van de verouderde bedrijventerreinen binnen de gemeente.

OLDENZAAL

Hoofdstuk 6: Oldenzaal, de glimlach van Landgoed Twente

Op het gebied van toerisme ligt er een grote kans voor Oldenzaal. Het toerisme kan meer nog dan nu een belangrijke economische factor worden voor Oldenzaal. Het palet aan potenties is er. De kracht zit enerzijds in de bijzondere ligging. De stad ligt als een schakel tussen het stedelijke en landelijke gebied van Twente. Anderzijds kent Oldenzaal een zekere kleinschaligheid met een combinatie van verschillende facetten als historie, winkelbestand en horeca. Deze geven Oldenzaal iets unieks. De mogelijkheden liggen in het verder uitbouwen van de verschillende facetten en de toevoeging van nieuwe unieke elementen.

In de ligging van Oldenzaal zit de eerste kracht. Daarin moet Oldenzaal worden gezien als onderdeel van het Landgoed Twente. Oldenzaal moet aansluiting houden bij de gezamenlijke profilering. Toeristen komen naar Twente om meerdere redenen. Juist daarom moeten de mogelijkheden van Oldenzaal meer onder de aandacht komen van de toeristen. Promotie is een belangrijk aandachtspunt. Naast de individuele uitstraling van de verschillende organisaties en instellingen moet ook een gezamenlijk beeld uitgedragen worden. Internet kan hiervoor een goed medium zijn.

Binnen Oldenzaal is een driedeling te maken van gebieden waar toeristische activiteiten plaatsvinden. Aan de westzijde is er recreatiepark Het Hulsbeek, waar nu al een groot aantal recreanten en toeristen naar toe komen. Uitbreiding van de voorzieningen is hier wenselijk. Daarbij valt te denken aan verschillende vormen van dag- en verblijfsrecreatie, waarbij de huidige landschappelijke waarde overeind moet blijven. Aan de oostzijde van de stad kunnen wandel- en fietsroutes de beleving van het typerende Twentse landschap en de bijzondere landgoederen verbeteren. De stad Oldenzaal is daarbij een onderdeel van deze route. Met het 'rondje Oldenzaal' wordt getracht een verbinding te realiseren tussen deze wandel- en fietsroutes en Het Hulsbeek. Het station en de binnenstad kunnen dienen als uitvalsbasis. De binnenstad is hier als derde 'stadsdeel' een belangrijke schakel tussen.

De binnenstad heeft, met haar St. Plechelmus-basiliek als symbool van de stad, een uniek middelpunt. Om de aantrekkelijkheid te vergroten kan hierin meer mogelijk gemaakt worden, bijvoorbeeld door een ruimere openstelling en vergroting van het aantal exposities. Hierbij kunnen ter aanvulling een aantal andere verborgen historische schatten in de binnenstad beter zichtbaar gemaakt worden. Samen met de horeca en winkels moet dit leiden tot een verhoging van de attractieve waarde van Oldenzaal.

Aanvullend moet Oldenzaal inzetten op het toevoegen van een nieuw uniek element. Dat moet een trekker zijn, waar de stad bekend om kan staan en die ook bij slecht weer toeristen naar de stad trekt. Het tekort aan verblijfsmogelijkheden wordt in Oldenzaal als een gemis ervaren. Daarbij gaat het met name om hotelbedden. Meer hotelbedden in de binnenstad kunnen leiden tot een grotere aantrekkingskracht voor toeristen. Gedacht wordt daarbij aan de mogelijkheid om arrangementen aan te bieden. Toeristen kunnen kiezen voor een landelijk gelegen hotel, waarvan er voldoende aanwezig zijn in onze omgeving. Er is ook een belangrijke doelgroep die liever in een stad verblijft, vanwege de horeca en andere (culturele) activiteiten in de avonduren. Juist daarop moet Oldenzaal inzetten.

Het aanbieden van arrangementen vraagt om samenwerking tussen gemeente, ondernemers en (culturele) instellingen. Bij een vorm van samenwerking moeten er keuzes gemaakt worden, wat betreft de wijze waarop Oldenzaal zich moet profileren. 'De glimlach van Twente' speelt daarin een belangrijke, herkenbare rol.

Hoofdstuk 7: Oldenzaal, waar je graag woont en leeft

Hiervoor gaven wij al aan dat het in Oldenzaal relatief goed gaat en dat inwoners tevreden zijn en graag in Oldenzaal wonen. Maar de tijden veranderen en er komen veel nieuwe ontwikkelingen op ons af. Kortom, om de kwaliteit van nu te behouden, moet de stad veranderen en vernieuwen. De belangrijkste beleidsontwikkelingen die nodig zijn, schetsen wij in dit hoofdstuk. Een bespreking van alle gemeentelijke beleidsterreinen past niet in het bestek van een Stadsvisie. Wij maken een selectie van thema's, die kenmerkend zijn voor de richting die de gemeente met de sociale en fysieke infrastructuur van de stad in wil slaan.

Oldenzaal, de stad waar je graag leeft

Meedoen, betrokkenheid tonen en samen verantwoordelijk zijn
'Civil Society, meedoen in een betrokken samenleving, meer samenleving en minder overheid'. Het zijn statements in de context van de Wmo. Deze zeggen veel over de manier waarop de samenleving zich moet ontwikkelen en over de veranderende rol die de overheid daarin speelt. De toekomst vraagt van de burgers om verantwoordelijkheid te nemen voor zichzelf en voor de omgeving. De overheid faciliteert een dergelijke ontwikkeling, zorgt voor algemene voorzieningen en springt in en bij waar het voor burgers echt niet mogelijk is om dit waar te maken.

Voor de gemeentelijke overheid betekent dit:

- het investeren in een aanpak op microniveau, omdat burgers elkaar op dat 'driestratenniveau' ontmoeten en zo invulling kunnen gaan geven aan eigentijdse invulling aan het noaberschap;
- het ondersteunen van netwerkvorming en ketensamenwerking tussen maatschappelijke organisaties, zodat snel in beeld komt wie er in deze samenleving niet mee kan. Zo kan er op effectieve wijze afgestemde hulp en ondersteuning worden geboden;
- het versterken van de ondersteuning van vrijwilligers en mantelzorgers, omdat zij een cruciale rol spelen bij het op de been houden van een zelfredzame samenleving;
- het bieden van maatwerk voor bijzondere doelgroepen;
- het geven van individueel advies en het bieden van individuele hulp.

Vergrijzing als kans

Maatschappelijke participatie is voor ouderen, zoals voor iedereen, van groot belang. De maatschappij vraagt, zeker met het oog op 2025, ouderen langer door te werken, langer zelfstandig te blijven wonen en meer als onderdeel van de 'civil society' te fungeren. Voor hen is de al eerder genoemde kleinschaligheid van groot belang, waarbij voorzieningen op buurniveau aanwezig zijn en blijven. Wanneer daarmee de maatschappelijke participatie toeneemt, kan de vergrijzing gezien worden als kans en niet als probleem, zoals het vaak benoemd wordt. Het toenemende probleem van de vereenzaming, onder zowel alleenstaanden als mantelzorgers, dient hierbij bijzondere aandacht te krijgen.

Het kind centraal

'Wie de jeugd heeft, heeft de toekomst'. Dit is een oud gezegde, maar het past natuurlijk in een Stadsvisie. De samenleving wint aan kracht als kinderen op een goede manier opgroeien en zich kunnen ontwikkelen tot zelfstandige burgers. Het is de primaire verantwoordelijkheid van ouders om te zorgen dat dit goedkomt. Voor het overgrote deel gaat dit ook goed. Er is echter een toenemend aantal gevallen, waarin korter of langer hulp van buiten nodig is om alles in goede banen te leiden. Het is van belang dat deze gevallen vroegtijdig gesignaleerd worden en dat er effectief hulp geboden wordt.

Hoofdstuk 7: Oldenzaal, waar je graag woont en leeft

De zorgstructuren hebben zich rond de diverse leeftijdsfasen van kinderen in Oldenzaal ontwikkeld. Hierin ontmoeten alle betrokken organisaties elkaar en stemmen hun inzet en kennis af. Het zijn effectieve instrumenten om het signaleren van hulpvragen en de wegbereiding naar hulpverlening vorm te geven. Deze zorgstructuren staan model voor een verdere ontwikkeling.

Oplossingen op maat voor allochtone ouderen

Allochtone Oldenzalers vormen een bijzondere aandachtsgroep. Vooral de ouderen blijven vaak buiten het zicht van de zorg- en/of hulpverleningsinstanties, veelal omdat zij verzorgd worden binnen het eigen netwerk.

De taal blijkt keer op keer het grootste probleem. Daardoor is er onwetendheid bij zowel zorgverleners als zorgvragers. Specifieke oplossingen op maat zijn hierop het enige antwoord in de nabije toekomst. De jongere allochtoon kent deze taalbarrière vaak niet. Het streven is daarom dat richting 2025 de integratie langzamerhand heeft plaatsgevonden.

Vitaliteit door aanwezigheid van voorzieningen

Een stad, wijk of buurt is leefbaar als de mensen wonen in een prettige en veilige omgeving met winkels, scholen, (gezondheids) zorg- en welzijnsvoorzieningen in de buurt of directe nabijheid. De gemeente wil zich inspannen om deze voorzieningen, waar mogelijk op wijkniveau, voorhanden te hebben (houden). Dit komt ten goede aan de vitaliteit van de wijken.

Voorzieningen voor basisonderwijs staan bij voorkeur dicht bij huis. De geprognosticeerde terugloop van het aantal jonge kinderen roept de vraag op of alle denominaties in de toekomst nog op wijkniveau aanwezig kunnen zijn.

De roep om goede voorzieningen voor de jeugd is van alle tijden. De jeugd heeft behoefte aan goede uitgaansgelegenheden en recreatieve voorzieningen (waaronder formele en informele speelplekken). In de dialoog kwam bijvoorbeeld de behoefte aan een discotheek (voor met name de doelgroep tot 16 jaar) naar voren, evenals een bioscoop en skateboardvoorzieningen in de binnenstad. Genoemd is ook een jongerenmarkt, een soort georganiseerde hangplek.

Sport voor iedereen

Sport verbreedert en is bij uitstek een middel om het meedoen in de samenleving te bevorderen. De gemeente wil, in overleg met sportverenigingen, afspraken maken over de vergroting van hun

maatschappelijke rol. Deze kan bijdragen aan de kwaliteit van de samenleving.

Sport heeft een positieve invloed op maatschappelijke doelen als leefbaarheid, gezondheid, participatie van kwetsbare groepen en normen en waarden. Het optimaal benutten daarvan vraagt om meer dan alleen de instandhouding van goede sportaccommodaties.

Sportvoorzieningen vormen de basisvoorwaarde om te kunnen sporten. Om sportverenigingen mogelijkheden te bieden zich te kunnen ontplooiën, wil de gemeente Oldenzaal de sport faciliteren met duurzame en kwalitatief goede sportvoorzieningen.

Oldenzaal, de stad waar je graag woont

Woningbouw: minder uitbreiding, meer inbreiding en vervanging

Op allerlei momenten tijdens de dialoog voor de Stadsvisie kwam naar voren dat Oldenzaal een 'stedelijkheid op maat' kent. Deze stedelijkheid wordt gekenmerkt door de huidige omvang van de stad. Deze omvang moet gehandhaafd blijven om de kwaliteit van de leefomgeving te bewaken. Dit is een belangrijke reden om te streven naar behoud van het inwonertal. Dit vergt de nodige inzet, omdat de demografische prognoses laten zien dat het inwonertal van Oldenzaal, maar ook van Twente (en zelfs heel Europa), op termijn gaat afnemen.

De Witte
94c Benneke

Hengelo
Easchede

Dereking
Ootmarsum

Wilhelmstr. 101

P

30

Hoofdstuk 7: Oldenzaal, waar je graag woont en leeft

Toch moeten er blijvend voldoende woningen bijgebouwd worden. Er is sprake van een voorlopig nog doorzettende trend van afnemende woningbezetting en een toenemende permanente vervangingsbehoefte. De plannings zullen echter van aanzienlijk lagere aantallen uitgaan dan de huidige prestatieafspraken met de provincie (1.000 woningen in de periode 2005-2009). Er zijn mogelijkheden op diverse inbreidingslocaties (>1.000 woningen), waaronder Oldenzaal Centraal (500 woningen). Daarnaast is er nog ruimte in De Graven Es, derde fase (> 500 woningen). Het feit dat de bouwambitie in Oldenzaal, maar ook in Twente, de woningbehoefte overstijgt, vraagt om duidelijke keuzes en regionale afstemming. Met de nu beschikbare gegevens, ten aanzien van de toekomstige inwonersaantallen, verdienen binnenstedelijke locaties de voorkeur boven uitleglocaties.

Als gevolg van de afnemende behoefte aan uitbreiding van de woningvoorraad moet er zorgvuldig worden omgegaan met het schaarser wordende nieuwbouwprogramma. De bestaande woningvoorraad wordt steeds belangrijker om in de woningbehoefte te voorzien. Vragen die daarbij aan de orde komen zijn: welke doelgroepen zijn op nieuwbouw aangewezen en welke doelgroepen kunnen binnen de bestaande woningvoorraad hun woonwens verwezenlijken? Daarbij moet de, in het regionale woningmarkt-onderzoek geconstateerde, beperkte behoefte aan goedkope koopwoningen voor starters en de grote belangstelling onder senioren voor nultredenwoningen (levensloopbestendige woningen) worden betrokken.

Ambitie uiten in ruimtelijke kwaliteit en stedelijke vernieuwing

De leefkwaliteit van de stad wordt als bijzonder ervaren. Deze is onder meer te danken aan de dynamiek van de stad. Om deze dynamiek te houden moet de stad zich blijven vernieuwen. Van belang daarbij zijn de, in het regionale woningmarkt-onderzoek gebleken, grote verschillen in waardering van de diverse woonmilieus. Oldenzaal moet daarom vasthouden aan haar ambities ten aanzien van de kwaliteit. De entrees van de stad vormen daarbij een belangrijk aandachtspunt. Er zijn meerdere vormen denkbaar voor het realiseren van de zogenoemde visitekaartjes. Representatieve gebouwen, groenvoorzieningen en/of kunstwerken kunnen dit bewerkstelligen. Ook ten aanzien van het project Oldenzaal Centraal wil de gemeente vasthouden aan de beoogde kwaliteit. Het hoogwaardige woonmilieu, zoals in de plannen is voorzien, wordt sterk gewaardeerd, evenals de toekomstige

verbinding vanuit de binnenstad met Zuid-Berghuizen. Een verdiepte aanleg van de spoorlijn is daarbij op dit moment nog steeds de ambitie. Zoals eerder aangegeven, wordt voor het einde van deze zittingsperiode een nadere analyse uitgevoerd om te bepalen of deze ambitie, bijvoorbeeld op grond van gewijzigde externe omstandigheden, bijstelling behoeft.

Zorg voor groen en water

Oldenzaal ligt in een landschappelijk en natuurwetenschappelijk waardevolle omgeving. Het gebied Noordoost Twente, waartoe het landelijke gebied van onze stad behoort, is aangewezen als één van de twintig Nationale Landschappen in Nederland. Iedereen waardeert dit aanwezige groen heel sterk. Het vormt een belangrijke kwaliteit van onze stad. Deze groene gordel kan beter benut worden door er meer belevingswaarde aan toe te kennen. De toegankelijkheid dient vergroot te worden, bijvoorbeeld met het 'Rondje Oldenzaal'. Dit is een recreatieve en informatieve wandel- en fietsroute.

Daarnaast dient het aanwezige groen in de stad te worden behouden en waar mogelijk te worden versterkt. De altijd onder druk staande groene vingers tussen de wijken en op het bedrijventerrein zijn hier goede voorbeelden van. De afzonderlijke identiteit van de wijken wordt ermee bepaald en het geeft de wijkbewoners en bedrijven een parkachtige setting. De gemeente streeft naar behoud.

Ook in de stad verdient het openbaar groen sterke aandacht. Het groen kan een visitekaartje van de stad vormen. Men kan denken aan bomen langs wegen, maar ook aan de terugkeer van het park op de stadswallen. Daarbij is water in de stad een grote wens. Bij teruglopende financiële middelen moet de gemeente proberen een vorm van burgerparticipatie op te starten, waarbij de burgers in de buurten, samen met de gemeente, het onderhoud verzorgen. Daarbij mag de gemeente niet uit het oog verliezen dat deze taak primair bij haar thuishoort.

Oldenzaal, de stad waar je gemakkelijk komt

Oldenzaal is een compacte stad met een heldere verkeersstructuur. Deze structuur beoogt een goede bereikbaarheid vanuit de ons omliggende plaatsen en een goede interne bereikbaarheid, waarbij fietsers in principe vanuit elke wijk rechtstreeks het centrum kunnen bereiken. Het autoverkeer vindt vanuit de wijken aansluiting op de

Scholtenhaer - Rhodondendronlaan

Hoofdstuk 7: Oldenzaal, waar je graag woont en leeft

hoofdontsluitingsstructuur om zo het centrum te bereiken. De gunstige verkeersstructuur wordt bedreigd door de toenemende verkeersbelasting. De bereikbaarheid van Oldenzaal dient daarom ook in het grotere geheel bekeken te worden. Twente moet goed bereikbaar blijven. Daar moet vanuit de regio sterk op ingezet worden. De bereikbaarheid van Twente heeft zijn weerslag op Oldenzaal. Dit is vooral het geval bij de aansluitingen van de A1 aan de west- en zuidzijde van onze stad. Ook de doorstroming van verkeer uit Noordoost Twente richting de A1 en Enschede is nu al een aandachtspunt. Men geeft aan dat het hier steeds vaker dichtslibt. De ringwegen en de aansluitingen daarop dienen erop ingericht te zijn een voldoende vlotte verkeersafwikkeling te waarborgen.

De binnenstad is vanuit de wijken goed bereikbaar, ofschoon deze structuur op onderdelen verbeterd zou kunnen worden. Bij herstructureringsopgaven in de toekomst moeten de mogelijkheden voor een verbeterde bereikbaarheid onderzocht worden. Dit geldt voor de plaatsen waar de ontsluiting vanuit de wijken stuit op de verkeersstructuur van de schil rondom de binnenstad, zoals vanuit De Graven Es.

De binnenstad kent haar ontsluitingstructuur via de tangenten rondom de binnenstad. Daardoor is de binnenstad van alle kanten per auto goed bereikbaar. De binnenstad zelf heeft een structuur waarmee het mogelijk is gebleken een verkeersluw karakter te creëren. De aantrekkelijkheid van de binnenstad wordt ondersteund door dit karakter.

Voldoende parkeercapaciteit in de binnenstad en oplossingen op maat in de wijken

Het verkeersluwe karakter wordt ook ondersteund door voldoende parkeervoorzieningen op de juiste locaties. Voor de aantrekkelijkheid van de binnenstad zijn de bereikbaarheid en beschikbaarheid van parkeervoorzieningen een belangrijk aspect. De totale parkeercapaciteit verdient daarom aandacht en dient het huidige niveau zo veel mogelijk te behouden.

Stimuleren van fietsgebruik

Oldenzaal is door haar huidige maat en schaal uitermate geschikt om de meeste bestemmingen per fiets te bereiken en daarmee de stad als zodanig te ontlasten van autoverkeer. De gemeente dient dit te stimuleren door goede, voldoende en veilige fietsroutes aan te leggen.

Inzet op goede treinverbindingen, zowel richting west als oost

Het openbaar vervoersnetwerk is redelijk goed in de richting van de omliggende steden en dorpen. Er zijn busverbindingen (voornamelijk halfuursdiensten) en ook de woonwijken zijn door middel van busverbindingen met het centrum verbonden. Er is een goede treinverbinding met een halfuursdienst tussen Oldenzaal en Hengelo. Oldenzaal kent geen treinverbinding in oostelijke richting naar Duitsland. De behoefte daaraan groeit vanwege het toenemend aantal Nederlanders dat gaat wonen in het Duitse grensgebied en vanwege de toenemende contacten in het belang van de toeristische samenwerking met de aangrenzende Duitse regio.

OLDENZAAL

Hoofdstuk 8: Verbinden en samenwerken, sleutel tot succes

Oldenzaal neemt in de regio een bijzondere positie in en vormt de verbinding tussen enerzijds het stedelijk gebied dat aangeduid wordt als Netwerkstad Twente en anderzijds het meer landelijk gebied Noordoost Twente. Oldenzaal stelt zich nadrukkelijk op het standpunt dat zij niet voor één van de twee moet kiezen. Gelet op haar ligging als schakel tussen het stedelijk en het landelijk gebied is het van belang dat Oldenzaal haar rol in beide verbanden goed invult. Oldenzaal heeft ook in beide verbanden iets te bieden. Binnen de Netwerkstad is Oldenzaal complementair dankzij haar economische functie (met name de A1-gebonden werkgelegenheid en de sterke maakindustrie) en haar aantrekkelijke kleinstedelijke woon- en leefmilieu. Ook haar bijzondere en historische binnenstad, met van oudsher een kerkelijke en wereldlijke centrumfunctie, voegt waarde toe vanwege de bijzondere sfeer. Daarnaast kan en wil Oldenzaal voorzieningen huisvesten met een regionale taak en schaal.

Voor Noordoost Twente vervult Oldenzaal de centrumfunctie. Dit impliceert het op peil houden van centrumvoorzieningen, zoals de winkels in de binnenstad en onderwijs en culturele voorzieningen. Dat betreft ook het beschikbaar hebben van bedrijventerreinen voor ondernemers, die in het landelijke gebied niet geaccommodeerd kunnen worden. Het betekent ook initiatieven nemen en ruimte bieden voor intergemeentelijke samenwerking, zoals deze nu al op enkele terreinen plaatsvindt. Oldenzaal is zich ervan bewust dat regionale samenwerking om investeringen vraagt, maar dat daar als geheel een groter rendement tegenover staat.

Op lokaal niveau kan de gemeente winst boeken door te verbinden en samen te werken.

Met name op de beleidsterreinen jeugd en onderwijs is gebleken dat de effectiviteit van het werk toeneemt als de betrokken instellingen en organisaties hun krachten bundelen en hun werkwijzen afstemmen rondom de juiste thema's. De gemeente heeft daarin een regisserende rol. Tijdens diverse ronde tafelgesprekken is door de deelnemende organisaties de verwachting uitgesproken dat intensievere vormen van onderlinge samenwerking tot betere resultaten leiden. De gemeente is dan veelal de eerst in aanmerking komende partij om dergelijke initiatieven in gang te zetten, want iedereen kent de gemeente. Dat geldt veelal niet voor de organisaties onderling. In een aantal gevallen hoeft de rol van de gemeente zelfs niet eens een blijvende te zijn. Deze rol van de gemeente, om samen met andere partijen zaken te realiseren -of juist alleen andere partijen bijeen te brengen, zodat die een groter maatschappelijk effect kunnen gaan bewerkstelligen, vraagt van de gemeente een wat

andere invulling. Men spreekt dan wel van een ontwikkeling van 'overheid naar tussenheid'. Deze ontwikkeling is aanvullend en kan nooit in de plaats komen van de klassieke rollen van de overheid, als wetshandhaver en hoeder van het algemeen belang.

Het derde niveau van samenwerken en verbinden ligt op het niveau van wijken en buurten. De Wmo, met daarin het adagium van de zelfredzame samenleving, vraagt om nieuwe vormen van verbinding. Burgers moeten elkaar (op het 'driestratenniveau') beter gaan leren kennen om zo verantwoordelijkheid voor elkaar te gaan voelen. Burgers hebben daarin een eigen verantwoordelijkheid, maar de gemeente kan faciliteiten bieden, initiatieven bevorderen en belemmeringen wegnemen. Eigen inbreng en verantwoordelijkheid van buurtbewoners bij buurtbeheer, doorontwikkeling van Breedwijs, integrale beleidsaandacht voor wijken (in de vorm van wijkvisies en uitvoeringsplannen), goede speelgelegenheden dichtbij, ruimte voor ontmoeting; het zijn allemaal voorbeelden die positief bij kunnen dragen aan deze nieuwe vorm van noaberschap. Binnen het noaberschap en ook voor (sport)verenigingen is het vrijwilligerswerk van groot belang. De vroegere vanzelfsprekendheid en bereidheid tot vrijwilligerswerk is er niet meer. De meeste burgers hebben voldoende aan hun werk, gezin en sociale leven. In de toekomst zal de maatschappelijke rol van (sport)verenigingen toenemen. De ondersteuning van vrijwilligers is daarbij onmisbaar. Een huidige trend is dat er nog bereidheid tot vrijwilligerswerk is, maar deze is vooral voor kortdurende, afgebakende klussen. Vrijwilligers moeten wel iets uit het vrijwilligerswerk kunnen halen, voldoening en betrokkenheid. Anders haakt men af. De gemeente kan hier in de toekomst aan bijdragen door professionele ondersteuning te bieden voor de kaderfuncties binnen de verenigingen. Daarmee kan de gemeente de verenigingen faciliteren en stimuleren tot het oppakken van de maatschappelijke rol.

Stadstheater De Bond

Hoofdstuk 9: Oldenzaal, behoud van inwonertal voor behoud van voorzieningen

Uit een eerste verkenning 'Bevolkingsprognoses in Twente' (eind 2006), uitgevoerd door de Regio Twente, blijkt dat de Twentse bevolking naar verwachting tot 2020 toeneemt tot ongeveer 625.000 inwoners. Daarna is de groei voorbij en vanaf ongeveer 2030 lijkt het aantal inwoners te gaan dalen. Opmerkelijk is dat het aantal huishoudens toeneemt. De vergrijzing en individualisering leiden tot kleinere huishoudens. Dit betekent dat de woningvraag voorlopig niet afneemt. Een belangrijke ontwikkeling is de afname van het aantal mensen tussen 20 en 65 jaar, de potentiële beroepsbevolking.

Ook op Oldenzaals niveau zijn de bevolkingsontwikkelingen in kaart gebracht. In de recent verschenen 'Trendverkenning Demografie 2008' van het Trendbureau Overijssel komt naar voren dat het inwonertal voor Oldenzaal in 2005 en 2025 vrijwel gelijk blijft. In 'Bevolkingsprognoses op gemeenteniveau' zijn de vijf belangrijkste prognoses op een rij gezet. Deze wijken onderling niet veel van elkaar af. Oldenzaal wil haar inwonertal behouden om het voorzieningenniveau te kunnen handhaven. Gelet op de gegevens van het Trendbureau en de Regio Twente lijkt dit reëel. De prognose van het Interprovinciaal Bevolkingsmodel (IPB) van de provincie Overijssel sluit hierbij het meest aan. Daarbij is gekozen voor een migratie 0-saldo, welke ook in de gemeentelijk woonvisie (2004) is gehanteerd. Belangrijk hierbij is dat deze prognose alleen is gemaakt voor de ontwikkeling van de huidige eigen bevolking. Er is dus geen rekening gehouden met het eventueel aantrekken van bevolking van buiten Oldenzaal.

De essentie van de bevolkingsprognose van Oldenzaal (volgens het IPB-model) kan als volgt worden weergegeven:

Tot 2010 : Lichte groei tot ongeveer 31.700

Tussen 2010 en 2015: Stabiel

Tussen 2015 en 2025: Lichte daling tot het huidige inwonertal

Uitgesplitst in verschillende leeftijdscategorieën geeft deze IPB-prognose het volgende beeld weergegeven in onderstaande tabel (van de ontwikkeling van eigen bevolking, dus zonder ingrijpen). Het schema laat zien dat er bij behoud van het inwonertal een duidelijke verschuiving zichtbaar is in de leeftijdsgroepen. De landelijke trend van ontgroening en vergrijzing vindt ook hier plaats. Naast het streven naar behoud van het huidige voorzieningenniveau, mag niet uit het oog verloren worden dat, door ontgroening en vergrijzing, wellicht andere voorzieningen in de toekomst noodzakelijk zijn.

Oldenzaal wil proberen haar inwonertal ook na 2025 boven de 31.000 te houden. Dit betekent dat zij een inspanning moet leveren om de afname op te vangen. Zij zet hierop in om voldoende draagvlak voor de huidige voorzieningen te creëren en het leefmilieu dat er nu is te behouden. De prognoses laten zien dat er een sterke vergrijzing en een lichte ontgroening plaatsvinden. Ook de leeftijdscategorie van 20 t/m 64 jaar, ons arbeidspotentieel, zal afnemen. Met de gedachte dat bedrijvigheid hier succesvol is en moet blijven, zet de gemeente erop in om vooral binnen deze leeftijdscategorie mensen te behouden en/of aan te trekken.

	Huidige prognose (01-01-'08)	Prognose in 2010	Prognose in 2015	Prognose in 2020	Prognose in 2025
0-19 jaar	7.763	7.727	7.514	7.344	7.107
20-64 jaar	18.728	18.659	17.972	17.442	17.002
65+	5.093	5.328	6.218	6.758	7.166
Totaal	31.584	31.714	31.704	31.544	31.275

Hoofdstuk 10: Hoe nu verder?

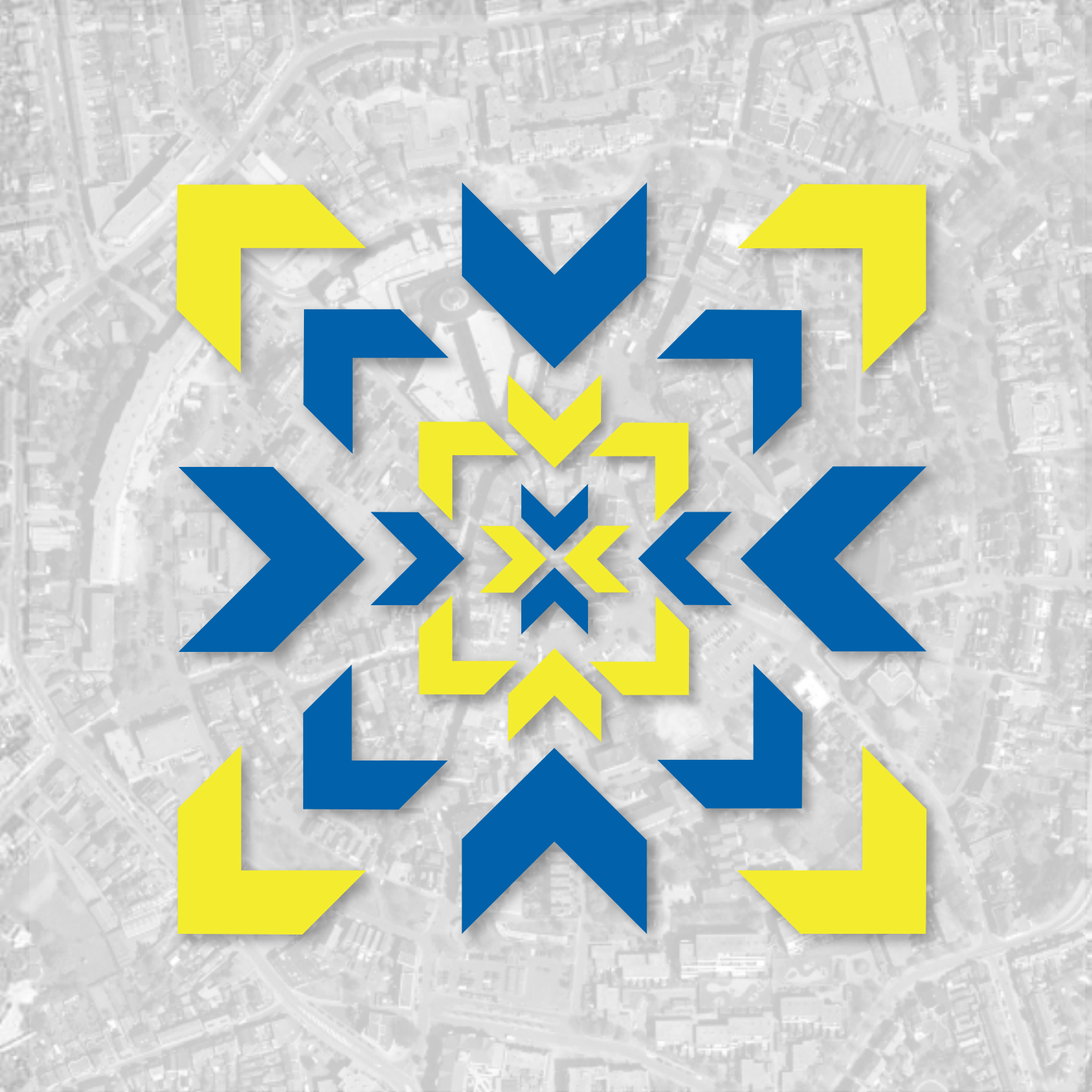
In de inleiding is het al verwoord: een Stadsvisie is geen spoorboekje voor de toekomst. Een Stadsvisie geeft ambities weer, maar geen concrete stappen daarheen. Een Stadsvisie verbindt voor een deel ook reeds geformuleerd beleid door onderliggende gemeenschappelijke intenties en houdingen zichtbaar te maken. Een Stadsvisie nodigt ook uit tot nieuwe beleidsdocumenten, omdat richtingen en ambities concreter ingevuld moeten worden en vorm moeten krijgen. Zo bezien nodigt de Stadsvisie in ieder geval uit tot de volgende concrete initiatieven:

- de structuurvisie die er op grond van de nieuwe Wro moet komen. Op welke wijze er ruimtelijk uitgewerkt wordt wat in deze Stadsvisie is genoemd over in het bijzonder wonen, economische ontwikkeling en voorzieningen;
- het masterplan voor de binnenstad. Het besluit om dit te maken is gelijktijdig genomen met het besluit om te starten met de Stadsvisie. De Stadsvisie benadrukt het belang van een evenwichtige uitwerking van de inrichting van de binnenstad. Het belang van de functie van de binnenstad, economisch en sociaal, voor Oldenzaal en (verre) omgeving, is door deze Stadsvisie alleen maar meer manifest geworden;
- een diepere analyse van de economische ontwikkeling. Wat is er precies aan de hand? Zijn er dieper liggende verklaringen aan te wijzen voor de explosieve ontwikkelingen sinds het begin van deze eeuw? Wat betekent dit voor de toekomst? Hoe past een en ander in regionaal verband;
- met de beleidsagenda Wmo als vertrekpunt moet de gemeente nieuwe oplossingen vinden om de sociale infrastructuur anno 2025 op het gewenste niveau te houden;
- een nieuwe woonvisie. Wat zeggen demografische ontwikkelingen, veranderende woonwensen en nieuwe marktontwikkelingen over wat we nog nieuw moeten bouwen en wat en waar we moeten vervangen;
- een nieuwe visie op het toeristisch beleid. Wat betekent het Landgoed Twente voor Oldenzaal? Hoe participeren wij optimaal binnen die ontwikkeling?

Naast deze uitnodigingen tot vernieuwing of herijking van beleid is met name de inspiratiefunctie van de Stadsvisie van groot belang. Met deze Stadsvisie wordt beoogd dat allen die bij de ontwikkeling van Oldenzaal betrokken zijn, dat zijn zeker niet alleen gemeentebestuurders en ambtenaren, hetzelfde toekomstbeeld voor ogen krijgen. Dit is een toekomstbeeld dat door middel van ambities en onderliggende waarden vorm heeft gekregen. Als alle betrokkenen

dat goed 'voor ogen en tussen de oren' hebben, zal in allerlei toekomstige beleidsontwikkelingen als vanzelf een beleidsynchronisatie plaatsvinden of in ieder geval gemakkelijker verlopen. Zo bezien zal de functie van inspiratiebron hopelijk van grotere waarde zijn dan die van toetssteen.

Gemeente Oldenzaal

Gemeente Oldenzaal | Bezoekadres: Ganzenmarkt 1 | Postadres: Postbus 354 | 7570 AJ Oldenzaal